

VÍKEND V ČECHÁCH

in.ihned.cz/cr

FOTO: MUZEUM VÝCHODNÍCH ČECH

Jenže proti těmto šikům stálo téměř čtvrt miliónu pruských vojáků zformovaných do První (85 tisíc mužů), Druhé (100 tisíc mužů) a Labské (40 tisíc mužů) armády.

Deštivé červencové ráno

Jakoby ranní rozbřesk 3. července předznamenal rakouský osud. Bylo nevlídné. Když se slunce dostalo v půl osmé nad obzor, začaly boje. Do oběda nevypadaly rakouské šance špatně. Na několika místech sice Prusové zatlačili Rakousko na ústup, ale hlavní útoky se dařilo Rakušanům odrazet dělostřeleckou palbou z obce Lípá.

Dělostřelectvo vůbec bylo rakouskou chloubou, píseň o hrdinném kanonýru Jabůrkovi nevznikla jen tak. Pruští dělostřelci byli zalezlí vzadu. Manévrovali v týlu pěchoty a nebyli vidět. Rakousko na tom bylo mnohem lépe, mělo nejmodernější bronzová děla. Pro kanonýry nebyl problém dostat cíl na více než tříkilometrovou vzdálenost.

Do kanónů se nabíjely granáty plné prachové nálože. Ta se po dopadu vznášela a tělo granátu roztrhala na kusy. Navíc se rozmetala zápalná směs. Hrozné byly šrapnelové plněné drobnými olověnými kuličkami. Střela explozovala dvě stě metrů před dopadem a me-

tala kuličky ve směru letu. Účinek takzvaných kartáčů připomínal výstřel z brokovnice. Z roztrženého pouzdra vylétaly zinkové kule zalité sírou.

Špatné pušky a špatná taktika

Jenže samotné dělostřelectvo k vítězství nestačilo. Rakousko totiž zvolilo vzhledem k výzbroji pěších vojáků špatnou taktiku. Rakouští vojáci byli vybaveni puškami Lorenz, které se nabíjely zpredu a byly vhodné spíše pro obrannou taktiku, kdy se střílí na větší vzdálenosti. Jenže v 19. století se už nevedly bitvy v sevřených šicích a s nasazenými bodáky.

Pruská výbava pěšáků byla modernější, stejně jako zvolená taktika boje. Pušky zadovky se snadněji nabíjely a dokázaly střílet až třikrát rychleji než rakouské zbraně.

Předčasný marš

Když rakouští vojáci vytlačili pruskou 7. divizi ze Svíbského lesa, věřili ve vítězství. Kapela zahrála hymnu a Radeckého marš. Předčasně. Pruským vojákům se postupně podařilo situaci otočit a po dvouhodinovém boji o Chlum obsadit ve tři hodiny strategicky důležité místo. O hodinu později se rakouská armáda, které hrozilo obklíčení a totální zničení, vydala

Jak se tam dostat

Chlum leží přibližně deset kilometrů severozápadním směrem od Hradce Králové nedaleko silnice č. 35 z Hradce do Jičína. Nejbližší železniční zastávka je v obci Dlouhé Dvory, asi tři kilometry od Chlumu. Z Prahy lze například vyjet z hlavního nádraží v 7.10 rychlíkem Klidná síla, který je v Hradci Králové v 8.55 a v 9.06 přestoupit do osobního vlaku, který v Dlouhých Dvorech stává v 9.18.

Nejrychlejší cesta autem je z Prahy po dálnici D11 na Poděbrady a dále po silnici č. 11 až na obchvat kolem Hradce. Po obchvatu vyjedete na sever a na kruhovém objezdu u Plotiště odbočíte na silnici č. 35 směr Jičín. Ve Všešarech přejedete nadjezdem železniční trať a pak už vás směrovky navedou na odbočku vpravo na Chlum. Cesta měří přibližně 120 kilometrů.

Krvavou bitvu připomíná v okolí několik památníků.

přes Třebachovice pod Orebem, Holice a Českou Třebovou na ústup na Moravu. Prusové je nepronásledovali, sami měli své řady zdecimované. V sedm hodin večer bitva skončila.

Bojiště jak na dlani

Místa, kde se velká bitva odehrávala, můžete mít jak na dlani. Stačí zajet do Chlumu a vystoupat na 35 metrů vysokou vyhlídkovou plošinu. Vypadá to neuvěřitelně, že se v kraji obdělávaných zemědělských polí a ovocných sadů odehrálo takové krveprolití. ➔

Akce

Oslavy 140. výročí bitvy u Hradce Králové

Středa 28. června

až čtvrtek 29. června

Pochod vojenských historických jednotek k bojišti na Chlumu
Trasa: Úpice, Radeč, Studenec, Hajnice, Kocbeře, Dvůr Králové nad Labem, Zálesí, Doubravice, Velehrad, Sedlec, Velký Vřešřov, Žiželeves, Hoříněves, Máslojedy, Chlum. Součástí pochodu budou bitevní ukázky ve Velichovkách a v Habřině.

Pátek 30. června – Hradec Králové

16 h – Zahájení a ukázka dobového ležení na Velkém nám.

17 h – Kulturní program

21 h – Nástup jednotek k průvodu

21.30 h – Pochodňový průvod

Sobota 1. července –

Hradec Králové, Velké náměstí

10 h – Zahájení trhu lidových řemesel, život v táboře

12 h – Příjezd císařské rodiny a generality do radnice

13 h – Příjezd rakouského jezdeckta

14 h – Bitevní ukázka na Velkém nám.

16 h – Příchod vojsk na Ulrichovo nám.

17.30 h – Oficiální zahájení vzpomínkových akcí na Velkém nám.

22 h – Audiovizuální program Smíření 1866 – Ohňostroj

Neděle 2. července – Chlum

09:30 h – Průvod

10.30 h – Pietní akt u Baterie mrtvých s bohoslužbou

12 h – Ukázka „Dobový život v obci Chlum v roce 1866“

14 h – Dobyť Chlumu v roce 1866 – (velká rekonstrukce bitvy)

16 h – Slavnostní defilé jednotek

18 h – Fotbalové utkání Rakousko – Prusko aneb Sportem proti válce

Pondělí 3. července – Chlum

Celý den bude v provozu Válečné muzeum a vyhlídková věž, zádušní mše za padlé v bitvě v kostele Proměnění Páně.

• www.muzeumhk.cz, • www.1866.cz

• www.chlum1866.cz

• <http://garda.mhk.cz>